

Функціонування і розвиток механізмів державного управління

УДК 351:37.013 / 7.067

Лебедєва Надія Анатоліївна

*аспірант кафедри публічного адміністрування
Міжрегіональної академії управління персоналом*

Лебедева Надежда Анатольевна

*аспирант кафедры публичного администрирования
Межрегиональной академии управления персоналом*

Lebiedieva Nadiia

*Post-Graduate Student of the Department of Public Administration of the
Interregional Academy of Personnel Management*

ORCID: 0000-0003-4095-2631

**ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ
ПРОТЕКЦІОНІСТСЬКОЇ ПОЛІТИКИ АМАТОРСЬКОГО
КІНОМИСТЕЦТВА**

**ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ
ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПРОТЕКЦИОНИСТСКОЙ ПОЛИТИКИ
ЛЮБИТЕЛЬСКОГО КИНОИСКУССТВА**

**THEORETICAL PRINCIPLES OF THE DETERMINATION OF
AMATOR MOVIE ART GOVERNMENT PROTECTION POLICY**

Анотація. Виходячи із того, що наша країна перебуває у досить складному політично-економічному становищі, мистецтво відійшло на другий план уваги державного управління. Тому й не дивно, що глобалізаційні процеси вражають саме слабкі, з управлінської точки зору, державотворчі аспекти. Аматорське кіномистецтво є філософсько-духовним шаром суспільної свідомості, яка не проявлена так чітко, як, наприклад, промислові галузі, але його значущість від цього не стає меншою. Доказом неабиякої

ваги визначення державної протекціоністської політики аматорського мистецтва є супротив негативному впливу глобалізації на сучасне українське суспільство. Теоретичним засадам визначення державної політики протекціонізму присвячена чимала кількість досліджень провідних українських вчених. Кожен з них вніс вагомий внесок у визначення політики протекціонізму.

Мета статті полягає в розгляді теоретичних засад визначення державної протекціоністської політики аматорського кіномистецтва в контексті розгляду державного управління на основі аналізу наукових досліджень сучасних українських вчених.

Аматорське кіномистецтво являє собою таке творче явище, що відбувається не за гроші, на особистому ентузіазмі творчої особистості, результатом чого стає виготовлення кінофільму. Звичайно, відношення до такої діяльності з боку держави є відстороненим, але кінострічки українських кіноаматорів отримують визнання на міжнародному рівні, набирають популярності в Інтернеті, тим самим забезпечуючи просування позитивного іміджу вітчизняного кіномистецтва. Таким чином, аматорське кіномистецтво заслуговує на те, щоб отримувати державну підтримку з точки зору політики протекціонізму.

Дійдено висновку, що у широкому значенні державна протекціоністська політика аматорського кіномистецтва – це політика держави, яка виражається в системі взаємопов'язаних заходів, що ґрунтуються на внутрішньому законі держави і міжнародних актах, спрямованих на підтримку й захист аматорських кіностудій та кінострічок від конкуренції глобалізаційного процесу, що поглинає вітчизняну культуру.

Ключові слова: протекціоністська політика, аматорське, кіно мистецтво, державне управління, протекціонізм.

Аннотация. Исходя из того, что наша страна находится в достаточно сложном политико-экономическом положении, искусство отошло на второй план внимания государственного управления. Поэтому неудивительно, что глобализационные процессы поражают именно слабые, с управленческой точки зрения, государственных аспекты. Любительское киноискусство является философско-духовным слоем общественного сознания, которое не проявлено так четко, как, например, промышленные отрасли, но его значимость от этого не становится меньше. Доказательством немалого веса определения государственной протекционистской политики любительского искусства является сопротивление негативному влиянию глобализации на современное украинское общество. Теоретическим основам определения государственной политики протекционизма посвящено немалое количество исследований ведущих украинских ученых. Каждый из них внес весомый вклад в определение политики протекционизма.

Цель статьи заключается в рассмотрении теоретических основ определения государственной протекционистской политики любительского киноискусства в контексте рассмотрения государственного управления на основе анализа научных исследований современных украинских ученых.

Любительское киноискусство представляет собой такое творческое явление, которое происходит не за деньги, на личном энтузиазме личности, результатом чего становится изготовление фильма. Конечно, отношение к такой деятельности со стороны государства является отстраненным, но киноленты украинских кинолюбителей получают признание на международном уровне, набирают популярность в Интернете, тем самым обеспечивая продвижение позитивного имиджа отечественного киноискусства. Таким образом, любительское киноискусство заслуживает того, чтобы получать государственную поддержку с точки зрения политики протекционизма.

Приведено к выводу, что в широком смысле государственная протекционистская политика любительского киноискусства - это политика государства, которая выражается в системе взаимосвязанных мероприятий, основанных на внутреннем законе государства и международных актах, направленных на поддержку и защиту любительских киностудий и кинолент от конкуренции глобализационного процесса, поглощающей отечественную культуру.

Ключевые слова: *протекционистская политика, любительское, кино искусство, государственное управление, протекционизм.*

Summary. *Proceeding from the fact that our country is in a rather difficult political and economic situation, art has been turned to the background of the public administration attention. Therefore, it is known that globalization processes affect the weakest spheres, from a managerial state-building aspects' point of view. Amateur cinema is a philosophical-spiritual layer of social consciousness, which is not manifested as clearly as, for example, industrial branches, but its significance from this does not become less. The proof of the importance of defining the state's protectionist amateur art policy to its counteract to the negative impact of globalization on modern Ukrainian society. A lot of interesting researches number of the leading Ukrainian scientists were devoted to a considerable theoretical basis for defining the state policy of protectionism. Each of them made a significant contribution to a protectionist policy defining.*

The purpose of this article is in the theoretical basis for defining the state protectionist policy of amateur movie art in the context of considering state administration on the basis of the scientific research of modern Ukrainian scientists' analysis.

Amateur movie art is such a creative phenomenon that does not come from money, by the personal enthusiasm of a creative person, whose result is in a movie production. Of course, the attitude towards such activity by the state is out of the question, but movies of Ukrainian amateur makers are recognized internationally,

gaining popularity on the Internet, thus ensuring the promotion of a positive image of domestic cinema. Thus, amateur movie art is worth of receiving some state support in terms of a protectionist policy.

It has been come to the conclusion that in a broad sense the state protectionist policy of amateur movie art is a state policy, which is expressed in the system of interrelated measures based on the internal law of the state and international acts aimed at supporting and protecting amateur film studios and films from the competition of the globalization process, absorbing domestic culture.

***Key words:** protectionist policy, amateur, cinema art, public administration, protectionism.*

Постановка проблеми. Теоретичні засади визначення поняття та категоріального ряду державної протекціоністської політики аматорського кіномистецтва є вагомим у контексті розвитку державного управління. Аматорське кіномистецтво являє собою той пласт мистецтва, про який згадують в останню чергу, оскільки професійні мистецькі галузі мають більшу преференцію з боку державного управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема сутності наукових міркувань державного управління і протекціонізму присвячено чимало досліджень сучасних українських науковців таких, як О. Котовська [6], В. Рубцов [12], Н. Перинська [12], М. Бойчук [2], Б. Ревчун [11] та інших. Всі вони є цінними щодо розробки державної протекціоністської політики щодо галузі аматорського кіномистецтва.

Виклад основного матеріалу. Термін "аматорський" увійшов до української мови з англійської нещодавно, тому не кожне академічне видання має у своєму арсеналі це визначення. Словник Меррием-Вебстер надає нам таку інформацію щодо походження слова "аматорський" : "Найбільш раннє тлумачення аматора ("той, який має помітну любов, симпатію або смак")

сильно пов'язаний з його корінням: це слово прийшло до англійської з французького *amateur*, що, у свою чергу, походить від латинського слова "коханець" (аматор). Це змусило деяких людей припустити, що слово правильно використовується тільки в тому сенсі, "хто виконує щось для любові, а не за гроші". Однак, як це трапляється з багатьма іншими англійськими словами, аматор може означати дві різко відмінні речі, маючи на увазі того, хто робить щось за любов до неї, а також до того, хто не дуже впевнений у чомусь.

Ранній запис про буквально розуміння слова походить з джерела 1777 року. Однак до 1790 року воно вже використовувалося в дещо поблажливішому розширеному сенсі, як це видно в описі Джорджа Роуса Едмунда Берка як "стороннього, просто любителя аристократії" у своїх думках про уряд [16].

Оксфордський англійський словник для тих, хто вивчає мову на просунутому рівні [17], Кембриджський словник [13], Англійський Оксфордський живий словник [18], Англійський словник Коллінз [14] тлумачать прикметник "аматорський" (той, що робить щось за насолодою або інтересом, а не працює), як похідне від "аматор", тобто "особа, яка бере участь у спорті або іншій діяльності для задоволення, а не у якості роботи: турнір відкритий як для любителів, так і для професіоналів. Друге значення - (як правило, не схвалюючи) людину, яка не має кваліфікації, наприклад цю роботу виконувала купа любителів! Нові правила про аматорство дозволяють платити за промоакцію [17].

Отже, аматорське кіномистецтво являє собою таке творче явище, що відбувається не за гроші, але на особистому ентузіазмі творчої особистості, результатом чого стає виготовлення кінофільму. Звичайно, відношення до такої діяльності з боку держави є відстороненим, але кінострічки українських кіноаматорів отримують визнання на міжнародному рівні, набирають популярності в Інтернеті, тим самим забезпечуючи просування позитивного

іміджу вітчизняного кіномистецтва. Тож, на мій погляд, аматорське кіномистецтво заслуговує на те, щоб отримувати державну підтримку з точки зору політики протекціонізму.

В Енциклопедії історії України протекціонізм (від лат. *protectio* – прикриття, захист) визначається як економічна політика держави, яка виражається в системі взаємопов'язаних заходів, спрямованих на підтримку й захист власних товаровиробників від іноземної конкуренції на внутрішньому і зовнішніх ринках. "Уперше виникає за доби первісного нагромадження капіталів в Європі 16–18 ст. Теоретичною базою протекціонізму тоді слугувало вчення меркантилістів, які вважали активний баланс зовнішньої торгівлі запорукою економічного благополуччя держави. Протекціонізм перш за все охороняє розвиток промисловості чи її окремих галузей від конкуренції з боку інших країн" [7].

Кандидат історичних наук Т. Лазанська також відмічає, що "у сучасній світовій економіці протекціонізм залишається дійовим засобом державного регулювання. Він застосовується в боротьбі з недобросовісною конкуренцією, для захисту робочих місць, притоку інвестицій, економії матеріальних витрат при структурній перебудові промисловості, з метою збереження пріоритетних умов розвитку тощо [7]. Таким чином, протекціонізм аматорського кіномистецтва – це політика держави, яка виражає себе у системі спеціальних заходів, спрямованих на підтримку і захист від іноземної конкуренції відеопродукції.

Велика сучасна енциклопедія надає таке визначення протекціонізму: "Протекціонізм – економічна політика держави, спрямована на захист внутрішнього ринку від іноземної конкуренції через систему визначених обмежень міжнародної торгівлі: імпорتنі та експортні мита, субсидії та інші заходи. Подібна політика сприяє розвитку національного виробництва" [3, с. 166]. Отже, протекціонізм аматорського кіномистецтва – політика по

відношенню до аматорства, що спрямована на захист, надання субсидій, сприятиме розвитку національних кінострічок.

Кандидат економічних наук А. Келічавий пише: "Протекціонізм (protectio – лат. – прикриття, захист) – система заходів, що ґрунтується на внутрішньому законі держави і міжнародних актах, які застосовуються державою для захисту національної економіки країни від іноземної конкуренції, за допомогою тарифних та нетарифних інструментів" [5]. Таким чином, протекціонізм – система заходів держави, що ґрунтується на законі держави.

Багато країн в світі використовують політику протекціонізму. Вона захищає національну промисловість, заохочує розвиток вітчизняного виробництва. Протекціонізм часто застосовується промислово розвинутими країнами для захисту національних виробників як всередині країни так і закордоном. Існують такі форми політики протекціонізму як селективний, галузевий, колективний, прихований, наступальний (агресивний), неопротекціонізм.

Селективний протекціонізм направлений проти окремих країн чи товарів. Галузевий протекціонізм захищає окремі галузі. Колективний протекціонізм здійснюється об'єднаннями країн проти держав, які в них не входять. Прихований протекціонізм являє собою використання державою інституційних обмежень методами внутрішньої економічної політики без формального порушення міжнародних зобов'язань щодо інших країн. Отже, можемо назвати протекціонізм аматорського кіномистецтва галузевим.

Як доводить кандидат економічних наук А. Келічавий прихильники протекціонізму вважають, що економічно обґрунтованою дана політика буде у таких випадках, як необхідність забезпечення оборони, підвищення внутрішньої зайнятості, збільшення доходів державного бюджету. диверсифікація заради стабільності [5]. З точки зору необхідності забезпечення оборони, аматорське кіномистецтво військово-патріотичного

напрямку має духовно-виховний зміст, тобто сприяє підвищенню патріотизму, що особливо є актуальним у сучасних складних соціально-політичних і економічних умовах. Захист молодих ринків також є тим випадком, коли держава повинна вдаватись до використання протекціонізму.

Аматорське кіномистецтво також сприяє підвищенню внутрішньої зайнятості, оскільки для створення кінострічки, наприклад, з метою нагороди на кінофестивалі потрібно залучати до процесу створення кінофільму різних людей, дітей і підлітків. Це допоможе відірвати від комп'ютерів молодь і залучити її до цікавого, живого процесу творчості. Якщо аматорська кіностудія побудована у якості приватної школи, то вона сплачує податки до державного бюджету, що сприяє збільшенню його доходів.

Диверсифікація відбувається залученням до творчого процесу нових технічних засобів, нових творчих прийомів. Державна підтримка аматорства – це захист молодих кіно об'єднань.

Ефективність протекціоністській політики буде результативною, за твердженням А. Келічаєва, у двох випадках. При наявності ефективного суперництва на внутрішньому ринку, де інтенсивна внутрішня конкуренція, певною мірою, компенсує тиск міжнародної конкуренції. "Без конкуренції захищена протекціонізмом галузь ніколи не вийде на місце конкурентоспроможних галузей на світовому ринку" [5]. Протекціонізм повинен бути обмежений в часі. Всі галузі, захищені протекційними заходами врешті відчують на собі негативний вплив повної конкуренції.

Український вчений М. Небава визначає політику протекціонізму як державну політику захисту внутрішнього ринку від іноземної конкуренції, яка є вигідною для деяких груп населення [8]. У випадку з аматорським кіномистецтвом такі групи населення є членами аматорських колективів, учнями та вчителями загальноосвітніх шкіл, вихованцями центрів науково-технічної творчості та інших подібних навчально-виховних центрів, але вони не можуть чинити будь-який тиск на державу тому, що не мають прибутків від своєї

діяльності і не мають цілеспрямованого фінансування з боку держави на творчі потреби, якщо щось створюється, то особистим коштом, коштом батьків.

Науковець М. Небава відмітив наявність прихильників і супротивників протекціонізму. Стимулювання виробництва і збільшення зайнятості, захист молодих галузей, збільшення доходів державного бюджету, забезпечення економічної безпеки та оборони країни - все це позитивні аргументи [8].

"Досить часто наводиться аргумент, що протекціонізм є тимчасово вкрай необхідним, аби молоді перспективні галузі промисловості, які мають високий рівень витрат, змогли сформуватися, закріпити свої позиції. Як тільки їхня ефективність почне зростати, рівень протекціоністського захисту може зменшуватися" [8].

В нашому випадку, аматорське кіномистецтво являє собою молоду галузь духовного шару суспільної свідомості, що матеріалізується у виробництві кінострічок. Перспективність підтримки аматорського кіномистецтва як молодій мистецькій галузі, на мій погляд, не викликає сумніву, оскільки дуже часто на кінофестивалях бувають представлені достатньо якісні кінострічки, що можуть навіть бути конкурентними до професійних кіно робіт.

В економічній теорії зазначено, що всебічна оцінка політики протекціонізму вимагає визначати позитивні і негативні боки. Серед позитивних якостей проявляється те, що протекціонізм дозволяє захищати національне виробництво від "несправедливої" конкуренції з боку експортерів товарів із країн з дешевим працею. Політика протекціонізму забезпечує захист молодих галузей національної економіки, які ще "не встали на ноги", неконкурентоспроможні на світовому ринку і тому потребують особливої державної підтримки. Негативні риси протекціонізму складаються в тому, що надмірний протекціонізм послаблює конкуренцію в економіці і стимули до її вдосконалення [9].

Науковий співробітник Інституту економіки та прогнозування НАН України Т. Боднарчук звернула увагу на взаємозалежність національних економік від глобалізаційних процесів. На думку автора даної наукової статті, в умовах глобалізації, яка впливає на вітчизняне кіномистецтво через телебачення, використання аматорських кінострічок, що вже мають певні перемоги і визнання, є дієвим засобом опору і розвитку національного кіномистецтва, оскільки сприятиме збільшенню національного контенту в українському телебаченні.

Дослідницею Т. Боднарчук визначено особливості пристосування теоретичних та практичних імперативів політики протекціонізму до сучасних умов економічного розвитку України. Вчена викрила парадоксальний характер реалізації політики протекціонізму. Дослідниця пише про те що розвинуті країни у промисловості мають політику двояку. Вони відстоюють особисті інтереси приховані під принципом лібералізації на словах, але у практичному плані залишають протекціонізм, щоб захищати свого виробника жорстко від зовнішньої конкуренції. В той самий час, як країни з перехідною економікою "намагаються все більше лібералізувати свої ринки, тим самим посилюючи залежність власної економіки від кон'юнктури світового господарства" [1, с. 118]. Вчена згадує про негативні моменти політики протекціонізму в теорії, але й зауважує, що на практиці відбувається зовсім протилежне: "захист вітчизняного виробника є одним з важливих заходів як забезпечення економічного зростання слабких країн, так і підтримки високого рівня розвитку лідерів" [1, с. 118]. На погляд автора даної наукової статті, щодо проблеми розвитку національного аматорського кіномистецтва у політиці протекціонізму більше переваг на сучасному етапі, ніж недоліків, що слідує із вище зазначеного.

Вчена також розглядає протекціонізм у широкому розумінні, як економічну політику з метою підвищення конкурентоспроможності української продукції та "формуванні стабільного внутрішньо конкурентного

середовища, яке не державними заходами, а методами ринкового саморегулювання відтіснятиме іноземного виробника з ринку. З цієї точки зору, протекціонізм включає ряд засобів, спрямованих на пришвидшення вирішення структурних проблем в національній економіці. Умовно в широкому значенні їх можна розподілити на три групи: методи підтримки вітчизняного виробника, які охоплюють систему, головним чином, фінансово-економічних інструментів: пряма фінансова підтримка вітчизняного виробника та національне – субсидування; фінансовий протекціонізм; система пільгового експортного кредитування; спеціальний податковий режим та введення податкових канікул для виробників–пріоритетних сфер економіки; валютна політика, спрямована на зниження курсу національної валюти; вимоги щодо вмісту місцевих компонентів тощо" [1, с. 123].

Українська вчена Т.Боднарчук довела, що правильнішим є розгляд протекціонізму не у вузькому значенні, а в широкому – "як економічну політику, яка за допомогою методів підтримки вітчизняного виробника, стимулювання національного споживача та формування ефективного внутрішньо конкурентного середовища забезпечує розвиток національної економіки та не суперечить принципам світової співпраці" [1, с. 125]. Тож, автор даної статті вважає, що протекціонізм доцільно використовувати у широкому сенсі щодо аматорського кіномистецтва і цілком погоджується з тим, що використання зважених та продуманих заходів протекціонізму слід врахувати й в Україні, де "сучасна зовнішньоторговельна політика є досить неефективною і призводить до надмірної відкритості економіки та низької конкурентоспроможності більшості галузей народного господарства" [1, с.126].

За твердженням кандидата історичних наук, директора "Агентства розвитку Дніпра" В. Панченко та доктора економічних наук, доцента, професора кафедри світового господарства та міжнародних економічних

відносин Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка Н. Резнікової, державний протекціонізм "покликаний надати підтримку національному бізнесові у конкурентній боротьбі на світових ринках" [10, с. 97]. За твердженням вчених, протекціонізм у подібному випадку має подвійну мету: сприяння зростанню конкуренції та закриття доступу до тих галузей, які не готові до конкуренції. Все це сприяє процесу сталого національного розвитку. Щодо проблеми розвитку аматорського кіномистецтва, то державна політика протекціонізму спонукатиме поширенню вітчизняних кінострічок на міжнародному рівні.

Оскільки певних результатів можна досягти за умови отримання доступу до передових технологій і перебування у конкурентному середовищі, що неодмінно створить передумови для саморозвитку, протекціонізм є інструментом формування державної структурної політики [10, с. 97]. Створення аматорських кіностудій також можна розглядати як сприяння національному бізнесу.

Українські науковці Г. Зінатуліна та Л. Чорногуз вважають, що протекціонізм слід розглядати як державну економічну стратегію у вигляді комплексу взаємопов'язаних, обґрунтованих і реалістичних заходів, що сформовані на якісно нових принципах. "Стратегію економічного протекціонізму доцільно розуміти як комплекс заходів щодо забезпечення засобами держави рівноправної конкуренції на внутрішньому ринку України" [4, с. 403]. Рівноправна конкуренція на внутрішньому ринку відбуватиметься з деякими професійними кіно роботами, і телевізійними програмами. На мою думку, державне управління через систематичний вплив навчання і виховання, використовуючи протекціоністську політику щодо аматорського мистецтва має дієвий механізм впливу.

Висновки і пропозиції. Отже, маючи на увазі дослідження сучасних українських науковців, розгляд протекціонізму в широкому сенсі, можемо надати визначення державної протекціоністської політики аматорського

кіномистецтва. Державна протекціоністська політика аматорського кіномистецтва – це політика держави, яка виражається в системі взаємопов'язаних заходів, що ґрунтуються на внутрішньому законі держави і міжнародних актах, спрямованих на підтримку й захист аматорських кіностудій та кінострічок від конкуренції глобалізаційного процесу, що поглинає вітчизняну культуру. На мою думку, таку політику треба розглядати як галузевий протекціонізм, що забезпечує патріотичне виховання з точки зору оборони нашої держави та підвищує внутрішню зайнятість в умовах безробіття. Аматорське кіномистецтво являє собою молоду галузь духовного шару суспільної свідомості, що матеріалізується у виробництві кінострічок. Тому тимчасова підтримка розвитку даної мистецької галузі, тобто тимчасовий протекціонізм, є вкрай необхідною мірою, щоб залишити талановитий мистецький потенціал для подальшого розвитку духовного шару суспільства, що обов'язково у майбутньому почне наповнювати державний бюджет.

Література

1. Боднарчук Т. Л. Теоретико-методологічні засади аналізу політики протекціонізму / Український соціум. 2013. № 1(44) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukr-socium.org.ua/Arhiv/Stati/1_2013/117-128.pdf
2. Бойчук М. А. Влада і громадянське суспільство: механізми взаємодії: Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політич. наук : 23.00.01 / М. А. Бойчук. – Київ, 2007. – 20 с.
3. Велика сучасна енциклопедія – у 10 т. / Харків : Книжковий клуб "Клуб Сімейного Дозвілля" / уклад. А. С. Івченко. – Х, 2013. – Т. 8: П–С // уклад. А. С. Івченко. – 2013. – 352 с.
4. Зінатуліна Г. Р., Черногуз Л. П. Застосування методів протекціонізму в Україні / Актуальні проблеми навчання та виховання людей з

- особливими потребами : зб. наук. праць. – № 6(8). – К. : Університет «Україна», 2009. – С. 401–410.
5. Келічавий А. В. Політика протекціонізму як фактор підвищення конкурентоспроможності економіки / Електронне наукове видання "Ефективна економіка", Дніпровський держ. агро-економічний ун-т. – Вид-во Тов "ДКС-центр" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3133>
  6. Котовська О. П. Ціннісно–сміслові зміни в сучасних моделях публічного управління / О. П. Котовська // Вісник НАДУ при Президентіві України (Серія "Державне управління") – № 2. – 2017. – С. 5–12.
  7. Лазанська Т. І. Енциклопедія історії України / Енциклопедія історії України: Т. 8. Па - Прик // Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. - К.: В-во "Наукова думка", 2011. – 520 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=eiu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=TRN=&S21COLORTERM S=0&S21STR=Proteksionizm (останній перегляд: 03.09.2018)
  8. Небава, М. І. Теорія макроекономіки [Текст] : навчальний посібник / М.І. Небава. – К. : ВД "Слово", 2005. – 536 с. http://posibnyky.vntu.edu.ua/makro_ek/144.htm
  9. Основи економічної теорії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://stud.com.ua/65280/politekonomiya/plyusi_minusi_proteksionizmu
  10. Панченко В., Резнікова Н. Від протекціонізму до неопротекціонізму: нові виміри ліберального регулювання / Міжнародна економічна політика 2017. № 2 (27) – С. 95–117. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://iepjournal.com/journals/27/2018_4_Panchenko_Reznikova.pdf

11. Ревчун Б.Г. Протекціонізм як реакція на нестабільність розвитку ринкової економіки / Наукові праці КНТУ. Економічні науки. – Вип. 15. – 2009. – С. 380–384.
12. Рубцов В. П. Державне управління та державні установи [Текст] / В. П. Рубцов, Н. І. Перинська. – К.: Університет "Україна", 2008. – 440 с.
13. Cambridge Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dictionary.cambridge.org/ru/%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%8C/%D0%B0%D0%BD%D0%B3%D0%BB%D0%B8%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9/amateur>
14. Collins English Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/amateur>
15. Encyclopedia [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://encyclopedia2.thefreedictionary.com/amateur>
16. Merriam-Webster Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/amateur>
17. Oxford Advanced Learner's English Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://slovar-vocab.com/english/oxford-learners-vocab/amateur-6953846.html>
18. The Free Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.thefreedictionary.com/amateur>

References

1. Bodnarchuk, T. L. (2013), Theoretical and methodological principles of protectionist policy analysis / *Ukrayins`kyj socium*. vol. 1(44), available at: http://www.ukr-socium.org.ua/Arhiv/Stati/1_2013/117-128.pdf (Accessed 25.08.2018).
2. Bojchuk, M. A. (2007), "Government and civil society: mechanisms of interaction", Thesis of Ph.D. dissertation, Kyiv, Ukraine.
3. *Vely`ka suchasna ency`klopediya* (2013), – u 10 t. / Харків: Кny`zhkovy`j klub "Klub Simejnogo Dozvillya" Vol. 8: P–S, Kharkiv, Ukraine.

4. Zinatullina, G. R., Chornoguz, L. P. (2009), Application of protectionist methods in Ukraine / Aktual`ni problemy` navchannya ta vy`xovannya lyudej z osobly`vy`my` potrebamy` : zb. nauk. pracz`. Vol. 6(8), pp. 401–410.
5. Kelichavy`j, A. V. Protectionism as a factor in increasing the competitiveness of the economy / Elektronne naukove vy`dannya "Efekty`vna ekonomika", Dniprovs`ky`j derzh.agro-ekonomichny`j un-t. – Vy`d-vo Tov "DKS-centr" available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3133> (Accessed 03.09.2018).
6. Kotovs`ka, O. P. (2017), "Valuably-semantic changes in modern models of public administration", Visny`k NADU pry` Prezy`dentovi Ukrayiny` (Seriya "Derzhavne upravlinnya"), vol. 2, pp. 5–12.
7. Lazans`ka, T. I. (2011), Encyclopedia of Ukrainian History, Vol. 8. Pa - Pry`k / Redkol.: V. A. Smolij (golova) ta in. NAN Ukrayiny`. Insty`tut istoriyi Ukrayiny`. - K.: V-vo "Naukova dumka", available at: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=eiu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=TRN=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Proteksionizm (Accessed 04.09.2018)
8. Nebava, M. I. (2005), Teoriya makroekonomiky` [Tekst] : navchal`ny`j posibny`k / M.I. Nebava. – VD "Slovo", Kyev, Ukraine, available at: http://posibnyky.vntu.edu.ua/makro_ek/144.htm (Accessed 03.09.2018).
9. Osnovy` ekonomichnoyi teoriiy, available at: https://stud.com.ua/65280/politekonomiya/plyusi_minusi_proteksionizmu (Accessed 05.09.2018).
10. Panchenko, V., Reznikova, N. (2017), From protectionism to new-protectionism: new dimensions of liberal regulation / Mizhnarodna ekonomichna polity`ka. Vol. 2 (27), available at:

http://iepjournal.com/journals/27/2018_4_Panchenko_Reznikova.pdf

(Accessed 04.09.2018).

11. Revchun, B.G. (2009), Protectionism as a reaction to the instability of the development of a market economy / *Naukovi praci KNTU. Ekonomichni nauky`.*, Vol. 15, pp. 380–384.
12. Rubczov, V. P., Perinska N. I. (2008), *Derzhavne upravlinnya ta derzhavni ustanovy` [State Administration and State Institutions]*, University`tet "Ukrayina", Kyiv, Ukraine.
13. Cambridge Dictionary, available at: <https://dictionary.cambridge.org/ru/%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%8C/%D0%B0%D0%BD%D0%B3%D0%B%D0%B8%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9/amateur> (Accessed 23.08.2018).
14. Collins English Dictionary, available at: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/amateur> (Accessed 03.09.2018).
15. Encyclopedia, available at: <https://encyclopedia2.thefreedictionary.com/amateur> (Accessed 21.08.2018).
16. Merriam-Webster Dictionary, available at: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/amateur> (Accessed 24.08.2018).
17. Oxford Advanced Learner's English Dictionary, available at: <https://slovar-vocab.com/english/oxford-learners-vocab/amateur-6953846.html> (Accessed 20.08.2018).
18. The Free Dictionary, available at: <https://www.thefreedictionary.com/amateur> (Accessed 21.08.2018).